

NÉPLAP

Debrecen
a kongresszusi zászló

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 219. SZÁM

1946 OKTOBER 1, KEDD

Rákosi Mátyás elvtárs hatalmas beszédben mutatott irányt a kül- és belpolitikának

Munkát minden dolgozónak, virágzó mezőgazdaságot, az államosítási program végrehajtását, a szabotáló nagytőkések üzemeinek kisajátítását, a nép ellenségeinek eltávolítását követelte a koalícióból

A Magyar Kommunista Párt III. kongresszusa vasárnap reggel tartotta első érdemleges ülését a Nemzeti ülésteremben. A termet drapériákkal díszítették fel, az elnöki díszemlényhez mikrofonokat állítottak fel, már három-negyed nyolckor zsúfolva voltak a folyosók a kongresszus vidéki és budapesti küldötteivel.

Már mindenki bent volt az ülésteremben, amikor Rákosi Mátyás megérkezett. A küldöttek és a karzat közönsége felállt helyéről és üdvözlő tapsot fogadta a kommunista párt vezérét. Majdnem tíz percig zúgott a teps s végül Rákosi Mátyás, aki pérecskig megalotlan állt a fergeteges ünneplésben, vett véget úgy, hogy maga is tapsolni kezdett. Néhány perccel később Farkas Mihály nemzetgyűlési képviselő, a kongresszus egyik elnöke megnyitotta az ülést.

Rákosi Mátyás elvtárs közel 3 óráig nagyszabású beszámolót tartott az ország bel- és külpolitikai helyzetéről és a párt feladatairól.

Visszapillantva az elmúlt 25 év magyar uralkodó rendszerére, hangsúlyozta, hogy

a Kommunista Párt mutatta egyedül az utat a nemzetnek. A kommunisták barcának köszönhető, hogy hazánk gyors ütemben nyert vissza teljes szuverenitását.

Az ország felszabadulása új hatalmas népi erőket hozott mozgásba s a város dolgozói minden erejüket szervezeteik kiépítésére és a termelés megindítására fordították. A Kisgazda Pártot a felszabadulás készületlenül találta, ezért az állam apparátus újjáépítésénél meglehetősen elmaradt, ami hamarosan elégedetlenségünk oka lett. Az általános helyzet konszolidálásával a tőkés is rendezni kezdte sorait és megtalálta az érintkezést a Függetlenségi Front jobboldalibb pártjával is. Megkezdődött a régi reakciós rendszer újraszámított társadalmi rétegek gyűlékezése.

nek állami igénybevételét is követeli. Követeli továbbá a kiskereskedelem és kisipar támogatását,

a dolgozók életszínvonalának emelését,

az iparcikkék és közszolgáltatások árának leszállítását, a munkásság legrosszabbul fizetett rétegének és az első fizetési osztályba tartozó közfoglalkozók fizetésének emelését. A munkások számára újra be kell vezetni a családi pótlékot és

erélyes rendszabályokat kell hozni a munkanélküliség leküzdésére.

A szakszervezeti alkotmányt íktassák törvénybe.

A Magyar Kommunista Párt küzd a paraszti kisgazdaságok, elsősorban az új gazdák megerősítéséért, a málmok államosításáért, illetve közsegítéséért. A párt jómódú művelti parasztságot és virágzó mezőgazdaságot akar. Gyárparunk jövője attól függ, milyen gyorsan tudunk áttérni a minőségi munkára. A magyar nemzetgazdaság demokratikus reformjának megvalósítása érdeke a munkásságnak is, mert biztosítja életszínvonalának emelését; érdeke a parasztságnak, mert megvédi a termelőmunkán alapuló kis magánulajdonát a harcos nagytőkével szemben és érdeke az értelmiségnek is, mert biztosítja anyagi felemelkedését.

Rákosi Mátyás hangoztatta a népi kollégiumok fontosságát, majd kifejtette, hogy olyan rendőrkre van szükség, akik öntudatosan megvédik a demokráciát.

A hazatérő svábok kitelepítését meg kell gyorsítani,

helyükbe a Szlovákiából áttelepülők és a földnélküliek kerüljenek.

Közös harc a reakciós jobboldal ellen

Belpolitikai kérdésekről szövege kifejtette, hogy a reakciós jobboldal fel akarja bomlasztani a koalíciót. A formális többséggel rendelkező, de csak a demokrácia kisebbségét képviselő Független Kisgazda Párt igyekszik akaratát rákényszeríteni a demokrácia tényleges többségét alkotó baloldali blokkra. Minden erőnkkel küzdünk az ellen, hogy a Kisgazda Pártban előretörő reakció uralkodjék az országban. Ha a Kisgazda Párt komolyan leszámol a soraiban lévő reakciókkal, akkor igényeit a demokrácia többi pártjai örömmel fogják teljesíteni.

Reakciós szárnyától megtisztult Kisgazda Párt hatalmasan emelne a magyar demokrácia nemzetközi súlyát,

így viszont a koalíció válságának állandó okozója. A demokrácia ellenségei együtt dolgoznak a Kisgazda Pártban és a Sulyok-pártban lévő reakciókkal. Ezért elvételhetlen a feszültség a politikai és gazdasági életben és a munkáspártok elhatározták, hogy az összes demokratikus pártokkal és szervezetekkel együtt

közös harcra viszik a szervezett munkások és dolgozó pa-

Magyar viszonyokhoz szabott szocializmus

Az új választójogi törvénynek ki kell zárni a választójogból a reakciókat és fasisztákat és hozzájárulókat. Ha a magyar demokrácia megvédelemre és továbbfejlesztésre a tömegmozgalom minden néven nevezendő alkalmazása szükségesnek mutatkozik, a legteljesebb mértékben élni fogunk vele.

Harcunk nem irányul a Független Kisgazda Párt demokratiai és paraszti tömegei ellen.

Minden megteszünk, hogy a Kisgazda Pártnak ez a része velünk együtt működjen a reakció ellen és így létrejöjjön a magyar demokrácia új szilárd kormányzati alapja. Nem taktikából, rejtett célok érdekében, hanem mély kom-

A Duna völgye a dunavölgyi népeknek a legsajátabb ügye

Rákosi Mátyás elvtárs hatalmas tetszéssel fogadott beszéde után Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter elvtárs hangsúlyozta, hogy azok, akik a parasztság milliói tömegeit szembe akarják fordítani a munkássággal, a külpolitikában azon mesterkednek, hogy hazánkban végzetes hintapolitika új változóját valósítsák meg. Az új hintapolitikusok a szövetségesek közötti ellentétek gyors kifejeződésére spekulálnak, már pedig

a népek melegeiték a háborús vérontást és belátható időn belül nem lehet őket újabb világháborúba hajtani.

Továbbmenni a múlt útján, azokhoz csatlakozni, akik saját imperialista céljaik számára fel akarják élesíteni az imperialista Nemzetországot, nemcsak halálos bűn a nemzetet szemben, hanem nemzeti öngyilkosság. Nekünk a magyar népért, érdekeink, fejlődésünk és haladásunk biztosításáért kell munkálkodnunk. Ha azt mondjuk, hogy határozatlan kell haladnunk a dunavölgyi népekkel, elsősorban a Szovjetunióval való együttműködés útján, akkor

ez nem orientáció az egyik

raszlok tömegeit, a reakciós jobboldal tervének meghíusítására.

Pártunk minden megtesz, hogy a munkásegység a Szociáldemokrata Párttal való együttműködés minden vonalán erősödjék. A Nemzeti Parasztpárt bomlasztását szolgáló kísérletek meghíusítására szorosabban kell fűzni a szövetséget a Nemzeti Parasztpárttal.

munista meggyőződésből építjük a magyar demokráciát — fejezte be beszédét Rákosi Mátyás. — Azon leszünk, hogy minél több legyen benne a szociális tartalom. Ez a szocializmus, bár magává teszi a nemzetköz tapaszlatokat, csak a magyar történelmi fejlődés, a magyar politikai és gazdasági erők alapján jöhet létre s a magyar viszonyokhoz szabott szocializmus lesz.

Csak a népi demokrácia teszi lehetővé Magyarország teljes nemzetgyűlési és nemzetközi helyzetének megszilárdítását

és csak a népi demokrácia biztosítja Magyarországot termelő erejének fejlesztését a dolgozók javára.

nagyhatalom felé más nagyhatalmakkal szemben, hanem az egyedül helyes önálló, a nemzet érdekeit szem előtt tartó magyar külpolitika.

Egyáltalán nem akarjuk, hogy Magyarországot elzárkózzék a nyugati felé, szoros gazdasági, politikai és kulturális kapcsolatokat akarunk kiépíteni a nyugati demokratikus népekkel is. Olyan külpolitikát akarunk, amelynek alapelvei, hogy a Duna völgye nem imperialista hatalmaknak, hanem magunknak a dunavölgyi népeknek legsajátabb ügye.

A közlekedésügyi miniszter után a főváros és a vidék küldöttei szólaltak fel, majd Farkas Mihály, a párt központi vezetőségének tagja emelkedett szószárra. Beszédének gerincét a munkásegység méltatása képezte. Foglalkozott a munkásegység gyakorlati megvalósításával

és kifejtette, hogy a pártok alsóbb szervezeteiben, az önkormányzatokban és a sajátban szoros együttműködésnek kell létrejönni, hogy a munkásegység erejét a magyar élet minden területére kiterjesszék.

A reakció a Kisgazda Párt mögött nyomult be a koalícióba

A választásokon a reakció egységesen sorakozott a Független Kisgazda Párt mögé, hogy eszközül használja fel céljai elérésére. Ekkor nyomult be a koalícióba a reakció: ebben a tényben található a koalíciónak szinte állandóan lapangó, vagy nyílt válságának okai. A Független Kisgazda Pártban mind eredményesebben terjeszkedő reakció a pártot Nagyvárad újtárá akarja vinni.

Külpolitikailag arról kell dönteni, hogy idegen imperialista törekvések eszköze legyen-e a magyarság, vagy pedig őszintén és határozottan haladjon a dunavölgyi népekkel, elsősorban a Szov-

jetunióval való gazdasági és politikai együttműködés útján.

A magyarok erőszakos kitelepítését Szlovákiából helytelennek és a Duna-medence népeire károsnak tartjuk.

A Magyar Kommunista Párt a határon kívüli maradt magyar kisebbség érdekvédelmének a legnagyobb figyelmet szenteli és fel emeli szavát, ha demokratikus jogait megsorbillják. Jugoszlávia példaadóan kezeli az országban lévő kisebbséget, valamint Groza miniszterelnök is, akinek jóindulatát, sajnos, a helyi sovjinista hatóságok végrehajtás közben gyakran az ellenkezőjére fordítják.

Külpolitikánk:

őszinte demokratikus viszony a szomszéd népekhez, elsősorban a Szovjetunióhoz

A magyar reakció ismét imperialista érdekek szolgálatába akarja állítani hazánkat, de külpolitikánk nem lehet más, mint őszinte demokratikus viszony a szomszéd népekhez, elsősorban a Szovjetunióhoz. És csak ez a nyílt őszinte politika teszi lehetővé a baráti és gazdasági kapcsolataink kiépítését a nyugati hatalmakkal is.

Rákosi Mátyás ezután a stabilizáció által felvetett új kérdésekre lépett ki. A dolgozók a stabilizációt kiindulópontnak tekintik a termelés fokozására, hogy megjavítsák életszínvonalukat. A termelésbe a

népi demokráciának is be kell vonnia. A tőke a maga korlátlan területén továbbra is szabadon működhet, de

a korlátlan kizsákmányolást nem engedhetjük meg.

Szigorúan korlátozni kell a nagytőke hatalmát.

A MKP a nemzetgazdaság demokratikus reformjáért száll szikra. Nem akarja gátolni a polgári magánkezdeményezést, de szigorú korlátozásokat követel a nagytőke hatalmának megszorítására: szükség esetén a nagytőkések üzemei-

Révai elvtárs: Új utakon a szocializmus felé

Ezután Révai József elvtárs a belpolitikai válság okairól tartott részletes beszámolót.

— Ne marról van szó — mondta Révai elvtárs —, hogy szocializmus, vagy magántulajdonon alapuló polgári társadalom legyen Magyarországon, hanem arról, hogy

Magyarországon reakciós konzervatív polgári demokrácia legyen-e, vagy haladó népi demokrácia.

A kommunisták nem titkoják céljait. Nem titkoják, hogy mindennél jobbnak tartják a szocializmust, de ha mi népi demokráciát mondunk, akkor népi demokráciát értünk is. A szocializmus a kapitalizmus teljes felszámolását jelenti. Erről nálunk ma szó sincs és jó ideig nem is lesz.

Rámutatott arra, hogy a polgári demokrácia szoszóló a polgári demokráciát ugródeszkának tekintik a régi rendszer visszaállítására. Szükségszerűnek jelentette ki, hogy

a magyar népi demokrácia a parasztság erőteljesen rányomja a bélyegét.

— Új utakon akarunk haladni a szocializmus felé — fejezte be beszédét Révai elvtárs —, olyan utakon, melyek az egész nemzet számára könnyebbé, fájdalommentesebbé teszik a szocializmus felé az átmenetet. De a vásár kettőn áll: ha ellenfeleinknek sikerül megakasztani, vagy meggátolni a népi demokrácia kifejlődését, akkor aligha lehet szó arról a fájdalommentesebb útról.

Hétfőn reggel nagy érdeklődés mellett folytatódott a kongresszus. A délelőtti nagy eseményt **Francois Gachón**, a francia kommunista párt vezetőségi tagjának megérkezése volt. Az európai munkásmozgalom hetvenéves vétéranja beszédében kijelentette, hogy a kommunisták a világ fiatalosága.

Szabó István elvtárs a parasztsággal való együttműködésről

Hétfőn délelőtti Hajdú megye részéről felszólalt a kongresszuson **Szabó István** nemzetgyűlési képviselő elvtárs. Kihangsúlyozta, hogy a hajdúvármegyei Független Kiszabadító Párt elnöki tanácsában 11 tagból csak két paraszt van és azok is a kulákságot képviselik. Velük az együttműködés lehetetlen. Annál jobb az együttműködés — mondta Szabó elvtárs — a vármegye demokratikus kizsardatómegeivel, akik mindenkor támogatják a kommunisták által megindított akciókat, amelyek a parasztság egyetemességének érdekeit képviselik. Az együttműködés látható jele volt a malmok közösgesítéséről vitt harcunkban a kizsardatómegek támogatása.

A déli színet előtt **Rákosi** elvtárs válaszolt a felszólalásokra és az üzemi bizottságokról szólv. kijelentette, hogy a szocializmus már nincs túl mosse előttünk. A munkásegységet — mondta Rákosi elvtárs — sok helyen szemlélyi ellenfeleket akadályozzák,

az elvi alap azonban közös, mindakét párt marxista párt és így az ellenfeleket könnyű lesz kiküszöbölni.

A kongresszus tartama alatt a résztvevők lelkesedése kísérte a felszólalásokat és külön érdekesség, hogy a Szocialdemokrata Párt részéről felváltva **Szakacs, Bán, Marosán, Rónai** és **Ricsó** elvtársok állandóan jelentek fel.

Nem sikerült a megegyezés a 200.000 szlovákiai magyar ügyében

A magyar albizottság szombati ülésének végén az elnök bejelentette, hogy a legközelebbi ülésen, amelyet valószínűleg hétfőn tartanak, napirenden szerepel a csehszlovákiai kétszázézer magyar kitelepítésével kapcsolatos csehszlovák póttündítvány.

Az újjeländi delegátus indítványozta, hogy az albizottság kérdezze meg a magyar delegáció álláspontját és kívánatosnak mondta, hogy a magyar és csehszlovák delegáció kétoldali tárgyalásokat kezdjen ebben a kérdésben. A csehszlovák megbízott kijelentette: **nem eljenz a kétoldali megállapodás létrejöttére irányuló új kísérletet.**

Az elnök megállapította, hogy ez a találkozás semmiképpen sem jelent köztétést az albizottságra nézve és az albizottsági delegátus nem mint döntőbíró, hanem csak mint megfigyelő jelenik meg ezen a közvetlen magyar-csehszlovák tárgyaláson. Pozitív indítvány természetesen megkönyvitene az albizottság munkáját. Végül abban állapodtak meg, hogy a két fél tárgyalása vasárnap délután 4 órakor lesz.

A magyar delegáció ezután **Gyöngyösi János** külügyminiszter lakosztályában a késő hajnali órákig tartó értekezletre ült össze és ezen önfötték végleges formába a magyar álláspontot kifejezőre jutató deklaráció szövegét.

A vasárnap délután tartott magyar-csehszlovák tárgyaláson **Masaryk** külügyminiszter azt ajánlotta, hogy az albizottság megfigyelje, **Pope** kanadai delegátus foglalja el az elnöki széket. **Pope** a megbeszélések bizalmas természetére való tekintettel zárt ülést rendelt el. A két delegáció 47 percig tartó zárt ülésen tanácskozott és az ülés végeztével a következő hivatalos közleményt adták ki:

A csehszlovák és a magyar delegáció a magyar területi és politikai bizottság albizottsága meghívásának eleget téve **Pope** laboratórium kanadai delegátus elnökölését tanácskozott.

A megbeszélések nem vezettek megoldáshoz.

A hivatalos közlemény kiadásával a 200.000 szlovákiai magyar ügye természetesen nincs lezárva és az a hétfői albizottsági ülésen újból napirendre kerül.

Bezenye és Rajka Magyarországé marad

A magyar albizottság a csehszlovák-magyar tárgyalásra vonatkozó határozat meghozatala előtt 4 óras ülésen tárgyalta azt a jelentést, amelyet a magyar bizottság elé terjeszt a pozsonyi csehszlovák hídfő kibővítéséről. Az ülés elején az elnök közölte, hogy az albizottságnak október 2-ig be kell nyújtania jelentését a két csehszlovák póttündítványról. Az újjeländi kiküldött, mint előadó kifejtette, hogy a Csehszlovákia által

kért terület kiterjedését miként javasolja csökkenteni. Térképen mutatta be a bizottság tagjainak az új határvonalat. Eszerint **Bezenye** és **Rajka** Magyarországé marad, a többi 3 falut: **Oroszvárt, Horvátjárt** és **Dunacsanak** átcsatolják. Csehszlovákia képviselője ehhez hozzájárult és az albizottság ezt a javaslatot 4 szavazattal elfogadta. Ausztrália tartózkodott a szavazásól.

A magyar hadifoglyok hazaszállítása

A katonai bizottság hétfőn megvitatta a Magyarországgal kötendő békeszerződés katonai rendelkezéseit. A magyar szárazföldi hadsereg, beleértve a folyami erőket is, 75.000 fő lehet, a légióerők pedig 90 repülőgép, 5000 főnyi személyzettel.

A záradékoknál **Baranyay Zoltán** a következő kérelmeket terjesztette a bizottság elé:

- 1. Jogossítsák fel Magyarországot kisebb harcokos-elhárító kötelezések tartására.
- 2. A magyar hadifoglyok hazaszállításának határidejét hat hónapban állapítsák meg.

Tegyük lehetővé, hogy a hadifoglyok hazatérhessenek szülőföldjükre még akkor is, ha olyan területen laknak, amelyet Magyarország átengedett.

A bizottság felvilágosítást kért a magyar küldöttségtől, mennyi a magyar hadifoglyok száma és melyik övezetben vannak.

A magyar kiküldött bejelentette, hogy a magyar hadifoglyok száma 300 ezerre lehet és legnagyobb részük a Szovjetunióban tartózkodik.

Csokonai-színház Kamarszínház

Október 1-én, kedden 7 órákor **Féltékenység**
A) bérlet 5.

Október 1-én, kedden 7 órákor **Május királynője**
Kamara-opera.

NŐI KABÁT ÉS RUHA-RÓZSA
K Ü L Ö N L E G E S S É G E K
dús választékban érkeztek
DIVATHÁZ
Aiföldi palota

Szőrmebundák,
volour irhakabátok, mindentel szőrmearuk kedvező fizetési feltételek mellett
Nagy József
szücsmesternél Szent A.-u. 3

Termelők!
Burgonyát
minden mennyiségben átvessz a **Parasztszövetség** Terményraktár a Hungára malomban.

TÖNKŐ JÓZSEF
MŰBÜTORASZTALOS MESTER
PIAC UTCA 62. SZÁM

DEBRECENÉ A VÖRÖS ZÁSZLÓ

Igen, miénk debreceni kommunistáké lett a hét selyem vörös zászló közül az egyik: a debreceni pártszervezet nyerte a városi szervezettek között folyó kongresszusi versenyt.

Az egész ország dolgozó társadalmja feszült érdeklődéssel figyelte pártunk III. kongresszusát és az érdeklődés egyrésze az előkészítés idején a kongresszusi verseny felé fordult. Az MKP központi vezetőségének május végén elhangzott felhívására megindult a kongresszusi verseny. A megyei bizottságoktól a városi, községi és tanyai párt-szervezetekig versenyfelvetel dolgoztak ki és teljes erővel neki is láttak a tervek megvalósításához. Nemes küzdelem folyt a hét vörös selyemzászlóért. Munkaterületeink ny áttekinthető tervek alapján készültek a kitűzött feladatok elvégzésére: a forint támogatására, tömeggyűlések megszervezésére, a közösgesítési kérdések megoldására és tagtöbbszóra.

A debreceni pártszervezet kezdetől fogva a legnagyobb lelkesedéssel indult neki a kongresszusi versenynek. A debreceni kommunisták nagyon jól tudták, hogy a nép élen kell haladniuk, mindig a nép érdekeit kell képviselniük. Tudták, hogy a kongresszusi verseny munkáját is az a pártszervezet végzi el helyesen, amelyik megénezi: mi től a dolgozóknak és segít a bajukon.

Az MKP debreceni szervezetének városi politikai terve volt elsősorban az a nagy eredmény, amellyel a kongresszusi verseny első díját megérdemelte. Nem esnapun nyomtatott papíros volt ez a 23 oldalas városi politikai tervzet; gyakorlati eredménye éppen a mai napon mutatkozik, amikor Debrecen újjáépítésének megindulásakor 50 építőmunkát veszi kézbe a kalapácsot.

A debreceni pártszervezet a városi felmunkálatokra mozgósítandó india a közösség érdekében az egész lakosságot. Keserves és fáradságos munka volt, gyakran úgy látszott, ajtóhöz nem akadályozok toronyosulnak elvártaink elé. De kommunisták voltak, je tudták küzdeni az akadályokat és most hazahozták Debrecenbe a nagy munka jutalmát, a vörös selyemzászlót. Tübbet jelent ez mindennél. Tudjuk, hogy mi kommunisták vagyunk a nemzet dolgozóinak barcos élcsapata és ennek az élcsapatnak a nagy versenyéből debreceni kommunisták kerültek ki győztesen.

A győzelem nem kábit el bennünket, hanem serkentőleg hat új munkák, új, további feladatok kommunistákhoz méltó elvégzésére.

Előzetes letartóztatásban maradnak a feketézó Gönczyék

Imeretes, hogy a közelmúltban kikapart nagy szabású feketeséplési botrány tettesei: **Gönczi József, Balogh Gábor, Fehértöl András** és **Oláh András** felügyelő módját jelentették be a vádtanácsot, melyben kérték az ügyészség előzetes letartóztatási határozatának megsemmisítését és szabadlábra helyezését. A vádtanács hétfőn délelőtti foglalkozott az ügygyel s elutasította Gönczi és három társa fellebbezését. Így előzetes letartóztatásban maradnak az itélet meghozataláig.

nyelkbeli termelés nem fedezi a törvényhatóság első tisztviselője, a közölgatási felügyelőség javaslata alapján magasabb fogyasztói árat is állapíthat meg, amely azonban 5.40 forintnál több nem ehet. Illetékes helyen közlik, hogy a most megállapított ár a friss tojásra vonatkozik, a megszokott tojás árát külön fogják megállapítani.

A tojás új ára

A közölgatási miniszter a Gazdasági Főtanács által megállapított ár szerint újból szabályozta a friss tojás termelői és fogyasztói árát. A friss tojás legmagasabb termelői ára az ország egész területén 4.30 forint, legmagasabb fogyasztói ára pedig 4.80 forint. Olyan helységeben azonban, ahol a tojásigényletet a helyi és környelbeli termelés nem fedezi, a törvényhatóság első tisztviselője, a közölgatási felügyelőség javaslata alapján magasabb fogyasztói árat is állapíthat meg, amely azonban 5.40 forintnál több nem ehet. Illetékes helyen közlik, hogy a most megállapított ár a friss tojásra vonatkozik, a megszokott tojás árát külön fogják megállapítani.

nyelkbeli termelés nem fedezi a törvényhatóság első tisztviselője, a közölgatási felügyelőség javaslata alapján magasabb fogyasztói árat is állapíthat meg, amely azonban 5.40 forintnál több nem ehet. Illetékes helyen közlik, hogy a most megállapított ár a friss tojásra vonatkozik, a megszokott tojás árát külön fogják megállapítani.

Többszörös gyilkos keretlegényt vett őrizetbe a rendőrség

A rendőrség politikai osztálya őrizetbe vette **Dalmi Sándor** 31 éves, Ebes 93 szám alatti lakost, aki 1942—1943-ig a 8/6. munkaszolgálatos századnál, mint keretlegény teljesített szolgálatot. Másrendeljeivel kegyetlenül bánt állandóan vassal bélet gumiöböt hordott magával és azzal ütötte az embereket. A felettes parancsnokságoknak árulkodott beosztottairól, hamis, rosszindulatú beállításban számolt be a tényekről. Kegyelmeletésére jellemző, hogy 1943-ban Kassán a leszerelt munkaszolgálatosokat úgy elverték, hogy kórházba kellett utalni. 1943-ban a nagy doni visszavonulás alkalmával a gyengélkedő munkaszolgálatosokat a kocsiokról lezavarta, annak ellenére, hogy a parancsnok orvosfőhadnagy engedélyezte a kocsin való szállítást. A hidegben több munkaszolgálatosnak lefagyott a lába, nem bírták tovább menetelni; ezeket korbácsolal zavarta, sőt két munkaszolgálatost, **Karrfunkel Ignácot** és **Klein Imrét**, akik képtelenek voltak tovább gyalogolni, szolgálati fegyverével agyonlőtt.

Több tanú bizonyítja Dalmi bünyöségét, ő egyelőre tagad. Hétfőn délelőtti átkísérték a néppüzsészségre.

Ismét egy malmos...

A püspökladányi politikai rendőrség nyomozása alapján a járásbíróság eljárást indított **Goldstein József** püspökladányi malomtulajdonos ellen, aki a stabilizáció első napjaiban örlési visszaéléseket követett el. Fekétén megörölt körülbelül 27 mázsa búzát és az ebből származó lisztjüvedémet a hivatalos árnál magasabban hozta forgalomba.

Karton, flanel, vászon, szövet, selyem
állandó nagy választékban **Króh**
DEGENFELD-TER 10. SZÁM ALATT

a m

Kajenda csos az okl munkásokkal latban hétfő tárgyalások vezeti meg lás teljes dött,

a megin sikerült a kollektiv iri be

Az újjáépít értelmében bért kellett soknak, azo tanácsos má ülésen ellene értelmű vég javaslatot d munkásság cíve.

— Kedd

H ötev

Dr. Deák ügyész hazatérte. Deák foglalt munkát két új irodában. Az igazságügyi nagyobb munkát a debreceni közösgesítéséről. Igen érde

A debr üdvö

Vasárnap nagyteremben rendeztél IPOK részéről az igazságügyi nagyobb munkát a debreceni közösgesítéséről. Igen érde

minden iparcikk

A kisiparosok ügye a népván a hamu lőle. Ugyan IPOK a kis ipos sérelme ültet- és mi való leszállít **Mészáros** világlotta m szónoklástól hogy a kon egyszerű bej tóságok közm delni.

Majd a sz áltak fel s kifizetőbb pro relmenték. ho egyes ipa után járó

Pikó

párnát, ké Fonala Őszi trik nagy Kossuth-

ASZLÓ

megnézi: mi tál segít a baj-

eni szervezete... terve volt el- egy eredmény, esszusai verseny edemelte. Nem papiros volt várospolitikai... eredménye on mutatkozik, újépítésének 0 építómunkár... laposot. Ártiszervezet a sére mozgási- zóságát. Keser- munka volt, zott, ártörhető- nyosulnak el- e kommunisták küldeni az aka- st hazahozták y munka jutal- emzéselő. Tűh- dennél. Tudják, mistik vagyunk inak harcra el- az élesapatnak ébát debreceni títtek ki gyöz-

adnak

és szabad- vadtanás hét- zott az ügy- Gönczi és há- sőt. Így előze- márgának az

nem felezi, a... zólása, a... szegényeket... nem ehet. Ille- hogy a most... riss tojásra vo- tojás árát kü- lani.

a rendőrség

a nem bírtak zeket korbács- munkaszől- Ignácot és építelenek vol- ai, szolgálati

almos...

politikai rend- pján a járás- ott Goldstein malomtulaj- abilizáció első zedéseket kö- gőből körül- és az ebből met a hivata- hozta for-

Króh

T

MA MEGKEZDI DEBRECEN a munkáslakások építési munkálatait

Kajenda Lóránt műszaki tanácsos az október 1-én megindítandó munkáslakás építkezéssel kapcsolatban hétfőn délelőtti részletes tárgyalásokat folytatott a szakszervezeti megbízottakkal. A tárgyalás teljes megegyezéssel végződött.

A megindítandó építkezésnél sikerült a munkások részére a kollektív szerződés által előírt béreket biztosítani.

Az újépítési miniszter rendelete értelmében ugyanis alacsonyabb bért kellett volna fizetni a munkásoknak, azonban Kajenda Lóránt tanácsos már a szombati tanácsülésen elfelezte a rendelkezés ilyen értelmű végrehajtását és közrelítő javaslatot dolgozott ki, amellyel a munkásság igényei kielésznék elégtelen.

Kedden — mondotta Kajenda

Lóránt — 50 fővel megkezdik a tűzléklaktanya bontási munkálatait. Az építőanyagok részben megvannak, a többit megrendeltük. A mészgödörök oltása a baromvissér- telen rövidesen megkezdődik s a munkások számát a hét végére kétszázra emeljük.

A 100 munkáslakás építésénél összesen 300 munkást foglalkoztatni.

Kedden reggel fehé az első kapalapsülések nyomán, amelyek a tűzléklaktanya fájára hullanak, megkezdődnek azok a munkálatok, amelyeket a Kommunista Párt várospolitikai terve indított meg. Jelentős tett, hogy a mai viszonyok között a város képes megindítani ezt a munkát s az egész országban — Budapestet kivéve — Debrecen az első, ahol ilyen méretekben megindul az újépítés.

Herczeg „főispán” büntetését ötévi fegyházra szállította le a NOT

Kukuts József budapesti helyszíni szemlén

Dr. Deák Sándor vezelő népgyűlés hazatért egyhetes budapesti útjáról. Deák népgyűlés tárgyalásokat folytatott több minisztériumban a debreceni népgyűlésség zsűfolt munkájáról s ígéretet kapott két új irodai segédező beállítására. Az igazságügyminisztérium a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott a debreceni népgyűlésség tevékenységéről.

Igen érdekes hírről számolt be

Dr. Deák Sándor: Herczeg Józsefnek, Hajdú vármegye nyilas „főispán”-jának büntetését, akit a debreceni Népbíróóság elfogytiglani kényszermunkára ítelt, a NOT ötévi fegyházban állapította meg. Kukuts Józsefet Budapesten hagyta a vezető népgyűlés, ahol helyszíni szemlét fognak tartani a Hojlán-utcai gyilkosságról. A szemle után Kukutsot visszahozták Debrecenbe.

A debreceni iparos nagygyűlés táviratban üdvözölte az MKP III. kongresszusát

Vasárnap délelőtti volt a Bika nagytármében a debreceni iparosok rendező közgyűlése, melyen az IPOK részéről dr. Szeghalmi László igazgató és Mészáros tükár bírtottak beszámoló a gyűlésmunkájáról és problémáiról.

Nagy Sándor iparügyi elnök bevezetőjében kérte az IPOK vezetőit, hogy felvilágosító előadásukat térjenek ki az adózásra és az anyagbeszerzéssel kapcsolatos problémák ismeretéről is.

Dr. Szeghalmi igazgató részletes beszámolójából különösen megnyugtató volt a jelenlévőkre az, hogy

minden remény megvan az iparcikkek nyersanyagáinak leszorítására.

A kisiparosok öregegi biztosiási ügye a népgyűlés miniszteriumban van s hamarosan rendeltet lesz belőle. Ugyancsak lépéseket tett az IPOK a kisiparosság számára súlyos sérelmet jelentő 75 százalékos üzlet- és műhelybér 40 százalékra való leszállítása érdekében.

Mészáros tükár a kontárkérdést világitotta meg s a jelenlévők testvérszónylvánítása közt bejelentette, hogy a kontárokat az érdekeltek egyszeri bejelentése alapján a hatóságok közmunkára fogják kirendelni.

Majd a szakosztályi elnökök szó- altak fel s adták elő szakmájuk kirívóbb problémáit. Különösen sérelmeztek, hogy

egyes iparosok a közszállítás után járó pénzeszegeket nem kapják meg.

Pikó újra montiroz párnát, kézimunka, függöny, Fonalak, harisnyák, Őszi trikó, lehrnemű téli nagy választékban, Kossuth-utca 4. Pikó

Szeghalmi igazgató megígérte, hogy Budapesten személyesen eljárnak az ügyben és mint minden általában sérelmet, úgy most ezt a konkrét panaszt is eljuttatják az illetékesekhez és biztosítják a kisiparosok érdekeinek megvédését.

Az iparosnagygyűlés táviratlag üdvözölte az iparügyi minisztert, a kereskedelem- és szövetkezetügyi minisztert. Ez utóbbitól kérte, hogy a készülő szövetkezeti alapszabály 154. és 155. pontjait, amelyek alapján mód nyílnék rá, hogy már egyéves gyakorlattal rendelkező szegédek is szövetkezetbe tömörülve iparrendéltet kapjanak, törője el, mert ilyen rendelkezés nemcsak az iparosársadalomnak, hanem a szövetkezeti ügynek is csak kárát okozná.

Ugyancsak táviratolt küldött a nagygyűlés a MKP III. Kongresszusának.

Üdvözölte a Kongresszust és kérte Rákosi elvtársat, hogy mint addig, úgy ezantúl is Istápoja a kisiparosságot s nehéz küzdelmében legyen segítségére.

Hirdetéseit a Szabadság könyvesboltban (Városháza épület) is feladhatja.

Márkás cernák! Rövidárak, linoleumok, kötött aruk nagyban, LANDLER és HRILIC-nál, Budapest, VI., Király-utca 2.

HETI ÉS HAVI befizetéses könyvecskéivel, igaz barátja a kölcsönös Segélyző-Egylet, Kossuth-utca 8., Takarékpénztár, Folyósztámák, Vállalkozásokhoz óvadéklevelek.

SZÍNHÁZ

MŰSOR: Csokonai-színház

Kedd: Feltékenység (A) bélet. Szerda: Vannak még férfiak. Prömierbéllet.

Irodalmi Kamaraszínház Kedd: Majus királynője. Csütörtök: U Mandy Margit aris és dalestje.

FÉLTÉKENYSÉG

A századforduló orosz irodalmában két olyan írói egyéniség volt, aki Európa felé képviselni tudta a nihilizmusba süllyedt akkori orosz lelkiiséget: Andrejev Leonid és Mihail Petrovics Arcubasev. Kettőjük közül Arcubasev körül volt a nagyobb kavardás, szélsőségesen naturalista és erotikus rogenrel: a „Szainin” és a „Szasa” és szindarabjai: a „Féltékenység” és „Szenevedély” miatt. Azóta már meglehetősen elhalványodtak ezek a művek, aa színpadon azonban még mindig megállanak, mert tartalmilag képet tudnak adni egy letűnt korról, technikailag pedig Arcubasev volt annyira jó mestermester, hogy ma sem válik érdektelenné.

A Csokonai-színház Kormos Lajos rendezésében stílusosan adja az Arcubasev-dramát; színészként is jelentős tud lenni. Moory Lucy erővel teljes, színes egyénisége igen jól érvényesül. Károlyi István kísérlet művésze most is teljes értékű figurát ad, figyelemreméltó kvalitásokat mutat. Mezei Lajos és egy-egy karakterisztikus alakítással szolgálják a sikert Kemény Erzs, Balogh Rózsa, Kerész Sándor, Solti Bertalan és Thuróczy Gyula. (b)

A SZÍNHÁZAT A VÁROS KÖZÖNSÉGÉNEK KELL ELTARTANIA

A Csokonai- és Kamaraszínház sürgős megsegítésének ügyében vasárnap sajtóértekezlet volt Belcnyay István színikazgatónál. Az anketon a sajtó képviselőin kívül megjelent Szabó Kálmán polgármester elvtárs, Csillag Miklós kultúrtaácsnok elvtárs, dr. Nagy Zsolt tanácsnok és dr. Asztalos Sándor szabadművelődési felügyelő.

Belcnyay István színikazgató ismerette a színház hihetetlenül nehéz anyagi helyzetét. Rámutatott arra a teljes érdeklődésű tárgyra, melynek következményeként a színház további fenntartását, színvonalának megőrzését lehetetlennek látja, ha Debrecen közönsége, a társadalom legszélesebb rétegei a város vezetőségével egyetemben sürgösen segítségére nem siet.

A hozzászólások után sok dolog tisztázódott és körvonalozódott a megsegítés módja is. A színház ügye nem magánügy, hanem az egész városnak, a társadalomnak becsületbeli ügye. A város Belcnyay István igazgatót az idény megkezdése előtt a városi politika megvalósítására kötelezte, amelyik mind kulturális, mind demokratikus szempontból megállja a helyét. Belcnyay István nagy lendülettel, elkeseredéssel és kiszélesített költészetével kezdett hozzá munkájához, számítván Debrecen közönségének megértő támogatására.

Az első hónap tapasztalatai azt mutatják, hogy Debrecen közönsége nem hajlandó színházra áldozni. Kétségtelenül kevés a forint s a kevésnek olyan nagy az értéke, hogy mindenkinek meg kell néznie, hova köti. Ezzel szemben azt lehet tapasztalni, hogy mindenféle kétes értékű, sőt demokráciánk kultúrprogramjával homlokegyenest ellenkező, úgynevezett „szórakoztató” produkciókra jut Debrecen közönségének forintja és zsúfolásig meg tudja tölni a lassacskán „vursti-va” alakuló Arany Bika-disztermét.

A város a maga részéről a legmesszebbmenő támogatásról biztosította a színházat, ugyanakkor azonban a társadalom legszélesebb rétegeinek megmozdítását is elhatározták a jelenlévők. Ebből a célból még a hét folyamán Debrecen összes kulturális és társadalmi szerveinek bevonásával újabb anketot hív össze a polgármester.

A SZÍNHÁZI ANKÉT

szombaton, október hó 5-én délután 4 órákor lesz a Déri-műzumban.

A vidéki pártszervezetek üdvözölték a III. kongresszust

Hajdúszoboszlón a három munkáspárt: a Nemzeti Paraszpárt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Kommunista Párt és a szakszervezetek vasárnap délelőtti pártközi értekezletet tartottak, amelynek főtárgya a munkanélküliség leküzdése volt. A pártértekezlet beadványt intézett a polgármesterhez, hogy haladéktalanul indítsa meg a munkaalakalmakat. Azután közös elhatározással a Kommunista Párt III. kongresszusának üdvözítő táviratot küldtek, amelynek szövege így szól:

„A három munkáspárt és szakszervezetek ma délelőtti tartott pártközi értekezlete üdvözli a párt ve-

zetőinek a kongresszuson elhangzott nyilatkozatait a munkásegység és munká-parasztszövetség megerősítését vonatkozólag. Bizalmunkról biztosítjuk a pártvezetőiket és üdvözöljük a kongresszust.

A püspökladányi MKP helyi szervezete is melegehangú táviratban üdvözölte a kongresszust. A távirat szövege:

„A MKP püspökladányi szervezeteinek mai aktív üése harcoss üdvözletét küldi pártunk III. kongresszusának. Igérjük, hogy a kongresszus határozatainak megvalósításáért minden erőnkkel dolgozunk.”

„A férjem csak a hidegben tud kijózanodni...”

Az országúti női rabló újabb kalandja

Ismeretes az a közelmúltban lezajlott nagyszabású bűnper, melynek grand-guignolba illő részleteiről dr. Sány László debreceni államügyész rántotta le a leplet. A bűnper hőse dr. Drótos Pálné, az „utónaló doktor” és tizennégyéves fia volt.

Drótosnéra három országúti rablás bizonyult rá, melyért hétfői fegyházra ítélte a törvényszék.

Hétfőn reggel dr. Sány ügyész levelet kapott Czeidner Jánostól, a fejmegyei Nádaslady községből. Czeidner 1945 novemberében a reggeli órákban egri-vas kordón hajlott Budapestről Szekesfehervár felé. Budafokon egy 30-35 év körüli nő és fia kérték, hogy vegye

fel őket a kocsi. Utközben a nő cigarettával, majd pálinkával kínálta meg Czeidnert, aki elaludt. Délután hat órákor ébredtette fel egy ismeretlen öregasszony. Drótosné Erden behajtott egy parasztház udvarára s itt az „avó ember feleségének adta ki magát.

Az asszony kifosztotta az avó Czeidnert és levele róla bündáját is.

Mikor kiment a házból, így szólt az öregasszonnyhoz: „A férjem csak a hidegben tud kijózanodni, azért vettem le róla a bundát.” Drótosné és fia Pest irányában elhajtottak a kocsival és természetesen nem is jöttek vissza. A levél alapján dr. Sány ügyész vizsgálati indítványt tett.

Eggyőzve a kormány az új emi jutalékok a Világítási Vállalat almozottai részére

A városi közgyűlés elfogadta a Világítási Vállalat alkalmazottainak üzemi pótdíj folyósítása iránti kérelmét. A felterjesztést Makraneci László elvtárs, a vállalat üzemi bizottságának elnöke és Erdei Pál elvtárs kereskedelmi igazgató személyesen vitték fel Budapestre, ahol a bel- és pénzügyminisztériumokban részletes tárgyalás után eredményes munkát végeztek. A kormányzat jóváhagyta a közgyűlés felterjesztését, csupán üzemi pótdíj helyett üzemi jutalék címen engedélyezte a Világítási Vállalat alkalmazottai részére a felterjesztésben kért pótdíjtelményeket.

Attól a perctől kezdve, amikor a kormányzat léltolta a Világítási Vállalat alkalmazottai részére azelőtt megszabott pótdíj folyósítást, pártunk a legerélyesebb harcot vitte a sérelem orvoslása érdekében. Várospolitikai programunkban is szerepelt ez a pont. A városi közgyűlésen, majd a miniszteriumokban testvérpártunk képviselőivel karöltve folytatott tárgyalások eredményeit most fogják érezni a Világítási Vállalat alkalmazottai.

Külföldi divatlapok érkeztek korlátozott számban. Összes belföldi divatlapok kaphatók Csillag könyvkereskedés Piac 69.

A Kereskedő Társulat gyűlése

Vasárnap a Társulat disztermében tartotta havi rendező nagygyűlést Füst László társulati elnök elnöklétével a Kereskedő Társulat. Dr. Rádai tanácsadó tükár az iparrevizióról tartott tartalmas előadást, majd Leitner Jenő számolt be a fővárosi demonstráció nagygyűléséről. Foglalkozott a kereskedőket ért támadásokkal és elnevezte a szövetkezetügyi törvénytervezet 170. szakaszában foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy a magánkereskedelem nem ellenfélt, hanem legális versenytársként akar viszonyulni a szövetkezetekhez. Röviden érintette az összes aktuális kereskedői problémákat: a felszólította a kereskedőtársadalmat: támogassák felajánlásokkal a Társulatot anyagi ügyeinek, épületkárainak rendbehozatalában.

Végül Harsányi és Rádó kamara tükárook a kamara munkásságát ismertették s vázolták a további programot.

HAT HONAPOT KAPOTT EGY VOLT ÖRMESTER

Koczka Kálmán 38 éves, Kassa-út 29. szám alatti lakos népelevis bűnrel vádoltva állt a Népbíróóság előtt. A vád szerint Koczka állandóan a németek győzelmét hirdette és ezt a nézetét, mint örmester, igyekezett az alárendeltkre is ráerőszakolni. Még Németországban, közvetlenül amerikai fogságbaesésük előtt is a németek győzelmét hangoztatta s a Szász-nyucs napján Fótton kijelentette, hogy pierkos csirkefogó, aki nem harcol tovább a németek oldalán s azokat mind le kellene lőni. Nagy Lajos és Zsuga Miklós debreceni lakosok egyszer úgy nyilatkoztak előtte, hogy a háborút már megnyerték az oroszok, mire Koczka azzal fenyegette őket, hogy esendörkékre adja mindkettőt. A Népbíróóság Koczka Kálmán hálhónapi börtönre ítélte.

Íó, horknak nem kell céger! Meggyőződhet róla a „János vitéz” söröző és étteremben, Hunyadi-ut. 1. sz. Kltűnő konyhája, uradalmi fajtörök, friss Dreher sörök. Debreceni FARKAS RELÁ és cigányzenekara minden igényt kielégít!

